

De Schoorsteen- paradox

training & voorstelling

Keridwen

Verhaal van de Maand juni/juli/augustus 2009

vooraf

Gewoon omdat het zomer is. Gewoon omdat er zoveel gebeurt in de wereld. Gewoon, omdat zoveel mensen zeggen in verwarring te zijn, niet meer te weten of ze nu moeten vertrouwen op de toekomst (Dat het allemaal wel weer goed zal komen. Maar wat is goed? Is goed meer van hetzelfde? Is goed iets nieuws? Een ommezwaai? Een drastische verandering van de status-quo? En wie veroorzaakt dat goede? Wijzelf? De anderen? De wereld? Degenen die zichzelf wereldleiders noemen?), of dat ze de hoop beter op kunnen geven en zich klaar moeten maken voor een ondergeschikte rol op het wereldtoneel (Wat is ondergeschikt? Wat is hoop en wat is wanhoop? Wanneer is minder juist meer? Of andersom?).

Gewoon vanwege al die vragen en gedachten (en nog veel meer) bij mijzelf en bij anderen om mij heen, deze zomer als Verhalen-van-de-Maanden (juni, juli en augustus 2009) een langer verhaal in drie bedrijven: De Schoorsteen-paradox.

Omdat vragen en het even niet meer weten gezond is. Opdat vragen weer vragen oproepen...

en gedachten...

en antwoorden, die wellicht ook weer vragen zijn.

Ik wens je een heerlijke dwaaltocht toe: als je het helemaal niet meer weet ontstaat er ruimte voor een nieuw begin...

Deel 1 - juni 2009

Ooit klopte Mzuri Sana vol van verse kennis en pas opgedane levenservaring bij de Wijze aan om Wijsheid te studeren. "Ken je het heden?", vroeg de Wijze. "Ik leef!" antwoordde

Mzuri Sana.

"Heb je het verleden bestudeerd?"

"Ik weet niet waar ik moet beginnen."

"Heb je de klassieken gelezen? Ken je Latijn, Grieks, Hebreeuws? Hoe zit het met klassieken uit Azië, Afrika en Zuid-Amerika? En kun je ook luisteren als er niets te horen valt? Ken je wind, de regen, koud, warm..."

Het zag er naar uit dat de Wijze langzaam op stoom begon te raken. Mzuri Sana onderbrak de Wijze vriendelijk. "Veel weet ik nog niet, maar maakt u zich geen zorgen. Ik

ben summa cum laude afgestudeerd in economie en bedrijfskunde, heb en passant gegrasduind in vergelijkende theologie, filosofie, psychologie en geschiedenis.

Ik weet inmiddels aardig waar Abraham de mosterd vandaan haalt: de Socratische Logica was mijn lievelingsvak.

Wat ik van u verlang is mij de Wijsheid te laten onderzoeken, opdat ik de toestand in de wereld kan begrijpen en positief kan beïnvloeden."

De Wijze streek over zijn baard, zoals alleen een Echte Wijze dat kan doen.

"Ik betwijfel ernstig of je er klaar voor bent om de Wijsheid te bestuderen", zei hij toen na enig nadenken.

"Wijsheid is niet niks, al zeg ik zet zelf. Echter, ik zie dat je gretig bent."

Hierop zweeg de Wijze geruime tijd, alsof hij zichzelf inwendig nog moest overtuigen van de volgende stap.

"Akkoord", vervolgde hij toen aarzelend. "Eerst zal ik je logische vermogens toetsen. Als je voor deze toelatingstest slaagt, ben ik bereid je les te geven in Wijsheid.

Mzuri Sana ging uiteraard akkoord. Immers enige ervaring in de ondernemerspraktijk naast zijn studie had hem geen windeieren gelegd. Hoe had hij dat anders kunnen bereiken dan door snel, slim en logisch na te denken? De collega's Socratische logica hadden uiteraard ook geholpen.

"Goed", zei de Wijze en stak twee vingers in de lucht. "Luister: twee mannen klimmen in een

schoorsteen. Eentje komt met een schoon gezicht te voorschijn, de ander met een vies gezicht. Welke man wast zijn gezicht?"

Mzuri Sana staart de Wijze verbluft aan. "Is dat de test? Is dat alles?"

De Wijze zweeg en wachtte.

"De man met het vieze gezicht wast zijn gezicht, niet?", zei Mzuri Sana toen voorzichtig.

"Fout", antwoordde de Wijze. "De man met het schone gezicht wast zijn gezicht. Dat is zo logisch als wat. Denk maar na: De man met het vieze gezicht ziet de man met het schone gezicht en denkt dat zijn eigen gezicht ook schoon is. De man met het schone gezicht ziet het vieze gezicht van de ander en concludeert dat hij zelf ook vies is. Kortom, hij wast zijn gezicht."

Mzuri Sana knikte instemmend: logisch! "Mag ik nog een test?", vroeg hij.

Deel 2 - juli 2009

De Wijze stak twee vingers in de lucht.

"Twee mannen klimmen in een schoorsteen. Eentje komt met een schoon gezicht te voorschijn, de ander met een vies gezicht. Welke man wast zijn gezicht?"

Mzuri Sana's mond viel

open.

"Daar waren we toch al uit?", antwoordde hij vervolgens snel. "De man met het schone gezicht wast zijn gezicht!"

"Fout", reageerde de Wijze effen.

"Zij wassen allebei hun gezicht. Dat is zo logisch als wat. Ga maar na: De man met het vieze gezicht ziet de man met het schone gezicht en denkt dat zijn eigen gezicht ook schoon is. De man met het schone gezicht ziet het vieze gezicht van de ander en concludeert dat hij zelf ook vies is en wast zijn gezicht. Wanneer de man met het vieze gezicht de man met het schone gezicht zijn gezicht ziet wassen, wast hij ook zijn eigen gezicht. Kortom, beiden wassen hun gezicht."

"Daar had ik niet aan gedacht", moest Mzuri Sana toegeven. "Ik schrik ervan, dat ik zo'n logische denkfout maak! Wilt u mij nog een kans geven?"

Deel 3 - augustus 2009

Onverstoorbaar stak de Wijze weer twee vingers in de lucht.

"Twee mannen klimmen in een schoorsteen. Eentje komt met een schoon gezicht te voorschijn, de ander met een vies gezicht. Welke man wast zijn gezicht?"

Mzuri Sana aarzelde geen moment. Voordat de Wijze goed en wel was uitgesproken, flapte hij er triomfantelijk uit: "Beiden wassen hun gezicht!"

"Fout", reageerde de Wijze en zuchtte nauwelijks hoorbaar.

"Geen van beiden wast zijn gezicht. Ga de eenvoudige logica hiervan maar na! De man met het vieze gezicht ziet de man met het schone gezicht en denkt dat zijn eigen gezicht ook schoon is. De man met het schone gezicht ziet het vieze gezicht van de ander en concludeert dat hij zelf ook vies is. Wanneer echter de man met het schone gezicht ziet de man met het vieze gezicht niet van plan is zijn gezicht te wassen, wast hij ook zijn eigen gezicht ook niet. Kortom, geen van beiden wast zijn gezicht."

Toen begon Mzuri Sana toch enigszins wanhopig te worden.

"En tòch ben ik klaar om Wijsheid te ontvangen", fluisterde hij verbeten voor zich uit en tot de Wijze:

"Geeft u mij nog zo'n test... alstublieft!?"

Zodra echter de Wijze stoïcijns twee vingers de lucht in hief, kreunde hij.

"Twee mannen klimmen in een schoorsteen. Eentje komt met een schoon gezicht te voorschijn, de ander met een vies gezicht.

Welke man wast zijn gezicht?"

"Geen van beiden wast zijn gezicht".

Mzuri Sana is bijna niet te verstaan, zo zacht geeft hij antwoord.

"Alweer fout" merkt de Wijze minzaam op. "Begrijp je nu, mijn beste Mzuri Sana waarom Socratische Logica niet altijd voldoet? Het is zeker een onvoldoende basis voor Wijsheid.

Vertel mij eens, hoe is het mogelijk dat als twee mannen dezelfde schoorsteen in klimmen, eentje met een schoon en de ander met een vies gezicht weer te voorschijn komt...?"

Dat is toch belachelijk!? Zie je dat dan niet? Als je je hele leven achter belachelijke vragen aanjaagt, dan zul je alleen maar belachelijke antwoorden vinden.

En... ben je nog steeds geïnteresseerd in het ontvangen van Wijsheid?"

Marcel van der Pol

- vrij naar een Mzuri Sana-avontuur
en een Jiddische legende
- opnieuw verteld door
Marcel van der Pol
- afbeeldingen: internet

www.keridwen.nl